

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY VI

Wymagania podstawowe: oceny dopuszczająca i dostateczna

Wymagania ponadpodstawowe: oceny dobra, bardzo dobra i celująca

Aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Rozdział 1. Światy wyobraźni					
Słowa na cenzurowanym”. Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika</i> oraz <i>Pałac Snów</i> (fragmenty)	- rozpoznaje bohaterów powieści - formułuje pytania na wskazany temat - konfrontuje sytuacje z tekstu z własnymi doświadczeniami - zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> - wypowiada się na temat poprawności języka w życiu codziennym	- prezentuje bohaterów - buduje zróżnicowane pytania - opisuje reakcje bohaterów - dostrzega fikcyjny charakter świata przedstawionego w utworze - uczestniczy w dyskusji na temat wyrazów obcych i zapożyczonych	- uzasadnia swoją opinię na temat bohatera właściwie dobranymi argumentami - wykorzystuje informacje z tekstu do tworzenia pytań - objaśnia założenia projektu przedstawionego w tekście - wyjaśnia, na czym polega fikcja realistyczna - dobiera trafne argumenty w dyskusji	- ocenia predyspozycje bohatera do pełnienia funkcji społecznej - tworzy uporządkowany zestaw pytań - ocenia założenia projektu przedstawionego w utworze - odwołuje się w dyskusji do przykładów użycia języka w mediach	- wyraża opinię na temat obecności w języku wyrazów obcych i zapożyczonych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska - komentuje sytuacje przedstawione w utworze, odwołując się do ogólnie przyjętych norm życia społecznego

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Okręgi, kule i trójkąty... Ortograficzna strefa tajemnic”. Pisownia wyrazów z ó i u	- wyszukuje wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni ó i u, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z ó i u	zapisuje poprawnie większość wyrazów z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni ó i u
„Dziwne postacie z czasownikiem poznacie”. Powtórzenie wiadomości o czasowniku	- rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy - rozpoznaje w tekście formy liczb, czasów, osób, rodzajów gramatycznych czasownika - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika - rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane - wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	- tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika - tworzy formy różnych czasów czasownika - odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje - wskazuje w tekście bezokoliczniki oraz formy nieosobowe zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i> - poprawnie stosuje formy czasowników dokonanych i niedokonanych w różnych czasach - zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i>	- przekształca formy osobowe czasowników na bezokoliczniki i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu - przekształca formy osobowe czasowników na formy nieosobowe zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i> i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu - poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych - odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich - poprawnie i celowo	- stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników - funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w swoich wypowiedziach - używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
			stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika		
„Co za czasy! Co za obyczaje!”. Dialog – rady dla piszących. Maria Krüger, <i>Godzina pąsowej róży</i> (fragmenty)	• prezentuje krótko bohaterkę tekstu • wyszukuje w tekście informacje na temat dawnej szkoły • wskazuje w tekście kwestie bohaterów i słowa narratora • podaje przykłady uzupełnień dialogowych z tekstu • zna funkcje znaków interpunkcyjnych w zapisie rozmowy • przy niewielkim wsparciu nauczyciela zapisuje dialog	• opisuje miejsce na podstawie ilustracji i fotografii • omawia różnice między szkołą dawną i współczesną • zna funkcje dialogu w tekście literackim • rozpoznaje uczucia na podstawie niewerbalnych środków komunikowania się • zapisuje dialog, korzystając z rad zmieszczonych w podręczniku	• omawia różne elementy świata przedstawionego • wyraża opinię o szkole w różnych epokach • wyszukuje w wypowiedziach dialogowych elementy charakterystyki pośredniej • używa właściwych środków językowych do nazwania różnych uczuć • zapisuje poprawnie dialog, używając właściwych znaków interpunkcyjnych i odpowiednich uzupełnień dialogowych	• w opisie bohatera uwzględnia wnioski wyciągnięte z przedstawionych zdarzeń • przytacza argumenty na poparcie swojej opinii o szkole • analizuje informacje zawarte w wypowiedziach dialogowych • rozpoznaje różne informacje zawarte w uzupełnieniach dialogowych • zapisuje dialog, używając różnorodnych uzupełnień dialogowych	• redaguje bezbłędny językowo dialog – oryginalny pod względem treści i stylu
„Od myślenia głowa nie boli”. Trudne formy czasowników	• zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym	• stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie	• poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie	• poprawnie używa czasowniki oznaczające ruch, typu <i>iść</i>, w czasie	• poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	i stara się je stosować - zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami i stara się je stosować - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników - dostrzega trudności w odmianie wybranych czasowników użytych w ćwiczeniach	przeszłym - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami - zna zasady pisowni -<i>źć</i>, -<i>ść</i>, -<i>ć</i> w zakończeniach bezokolicznika i stara się je stosować - poprawnie odmienia większość czasowników użytych w ćwiczeniach	przeszłym - stosuje zasady pisowni -<i>źć</i>, -<i>ść</i>, -<i>ć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika - poprawnie odmienia czasowniki użyte w ćwiczeniach	przeszłym - poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika - korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników	czasowników w czasie przeszłym sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny
„Pieśń ujdzie cało”. Opowiadanie z dialogiem – rady dla piszących. Dorota Terakowska, <i>Córka Czarownicy</i> (fragmenty)	- odpowiada na pytania dotyczące elementów świata przedstawionego - przygotowuje plan kilku obrazów filmowych dokumentujących jedną z przygód - zna pojęcie <i>literatura fantasy</i> - zapisuje prosty dialog - przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze opowiadanie z dialogiem	- podaje najistotniejsze informacje na temat bohaterów, uwzględnia je w treści ogłoszenia - posługuje się ze zrozumieniem terminami <i>plener</i>, <i>kadr</i> - wskazuje elementy fantastyczne w omawianym tekście - redaguje krótkie opowiadanie z dialogiem, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	- objaśnia, na czym polega zło wyrządzone przez najeźdźców - formułuje precyzyjne wskazówki na temat elementów scenografii - interpretuje słowa pieśni - redaguje opowiadanie z dialogiem i elementami opisu	- określa relacje łączące bohaterki i uzasadnia swoje zdanie - wykorzystuje wiedzę na temat tworzywa filmowego w analizie tekstu powieści - objaśnia znaczenie pieśni w kontekście powieściowych zdarzeń - redaguje rozbudowane, poprawne językowo, stylistycznie i kompozycyjnie opowiadanie	- wypowiada się na temat problematyki tekstu, odwołując się do cech gatunkowych literatury fantasy - redaguje bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie z dialogiem – oryginalne pod względem treści i stylu

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
				z dialogiem i elementami opisu	
„Gdyby babcia miała wąsy... Nie jest tak źle. Zastanów się”. Tryby czasowników	- rozpoznaje formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego - zna zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego	- tworzy formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego - stara się stosować zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego	- przekształca zdania, wykorzystując różne formy trybu czasownika - poprawnie akcentuje większość czasowników w formie trybu przypuszczającego	- funkcjonalnie stosuje różne formy trybu czasownika w swoich wypowiedziach - poprawnie akcentuje czasowniki w formie trybu przypuszczającego	wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie zdobytą wiedzę na temat trybów czasownika
„To się wie...”. Konstrukcje z zaimkiem zwrotnym się	- rozpoznaje w zdaniach zaimek zwrotny się - zna konstrukcje językowe z zaimkiem zwrotnym się	stosuje formy zaimka zwrotnego się w sytuacjach typowych	- opisuje różnice między czasownikami z zaimkiem się i bez niego - poprawnie stosuje zaimek zwrotny się	omawia funkcje zaimka zwrotnego się w różnych konstrukcjach składniowych	używa funkcjonalnie czasowników z zaimkiem zwrotnym się w sytuacjach nietypowych
„Gdyby nie było marzeń...”. Pisownia części -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście	- wyszukuje wyrazy z częstkami -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni części -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście	zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni części -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście i stara się je stosować	stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni części -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje części -bym, -byś -by, -byśmy, -byście w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni części -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	korzysta ze słownika ortograficznego				
„Komu tygrys, komu?... bo idę do domu”. Jean-Pierre Davidts, <i>Mały Księżę odnaleziony</i> (fragmenty)	- zna pojęcie <i>reklama</i> - wie, czym jest slogan reklamowy i rozumie jego funkcję - odczytuje intencje wypowiedzi reklamowej - czyta rady dla piszących tekst o charakterze perswazyjnym	- odróżnia informacje od wypowiedzi oceniających - odczytuje znaczenie wybranych haseł reklamowych - rozpoznaje niektóre środki językowe występujące w wypowiedziach reklamowych - tworzy prosty tekst o charakterze reklamowym, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	- używa ze zrozumieniem i we właściwym kontekście słowa <i>reklama</i> - rozpoznaje przysłowia i związki frazeologiczne w hasłach reklamowych - zna środki językowe występujące w wypowiedziach reklamowych - tworzy poprawny językowo i stylistycznie tekst o charakterze reklamowym	- operuje słownictwem związanym z reklamą - rozpoznaje aluzje literackie w hasłach reklamowych - określa funkcję różnych środków językowych w wypowiedziach o charakterze perswazyjnym - używa w tekście o charakterze reklamowym bogatego języka i ciekawych rozwiązań graficznych	- redaguje bezbłędny językowo tekst o charakterze reklamowym – oryginalny pod względem treści i stylu - tworzy slogany reklamowe, wykorzystując swobodnie konteksty kulturowe
„W galaktycznych przestworzach”. Janusz Christa, <i>Kajtek i Koko w kosmosie</i> (fragmenty)	- określa na schemacie czas życia i twórczości autora oraz czas zdarzeń przedstawionych w komiksie - opowiada o zdarzeniach - zna pojęcie <i>literatura fantastyczno-naukowa</i>	- opisuje tytułowych bohaterów komiksu - wskazuje motywy wykorzystane w komiksie - objaśnia pojęcie <i>literatura fantastyczno-naukowa</i>	- opisuje miejsca akcji poszczególnych fragmentów komiksu - określa problematykę utworów komiksowych - wyszukuje w tekście neologizmy - wskazuje rekwizyty charakterystyczne dla	- zwraca uwagę w prezentacji bohaterów na ich realistyczny lub fantastyczny charakter - określa funkcję neologizmów - wymyśla dalszy ciąg	- tworzy scenariusz filmowy w konwencji s.f. – oryginalny pod względem treści i stylu - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat neologizmów i ich funkcji w literaturze s.f. w swoich wypowiedziach

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
			s.f.	zdarzeń, utrzymując je w konwencji s.f.	na temat świata przedstawionego komiksu
„Rzeczowniki w krainach zwykłych i fantastyki”. Powtórzenie wiadomości o rzeczownikach	- rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy - rozpoznaje formy liczb, przypadków i rodzajów rzeczownika - zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować - wyodrębnia temat i końcówki rzeczownika	- odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych - stosuje zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne i nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe i nieosobowe</i> - tworzy poprawne formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych - wie, od czego zależy końcówka odmienianego rzeczownika	- zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne - rozpoznaje rzeczowniki osobowe i nieosobowe - określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane czasowniki lub przymyki - wykorzystuje wiedzę o tym, że te same końcówki mogą wystąpić w różnych przypadkach rzeczownika	- zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite - stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika - wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych - wykorzystuje wiedzę na temat końcówek rzeczownika do poprawnego zapisu wyrazów	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników oraz zasad ich pisowni
„Gry z konwencją”. Stanisław Lem, <i>Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smakiem walczyła</i>	- wyszukuje w tekście informacje dotyczące miejsca akcji - porządkuje zdarzenia	- ustala czas akcji - wyszukuje informacje w tekście - wskazuje elementy	- objaśnia, kim są bohaterowie tekstu, - relacjonuje pojedynek maszyny i człowieka	- tworzy notatkę encyklopedyczną - używa ze zrozumieniem słowa	- objaśnia intertekstualny charakter opowiadania - redaguje bezbłędne językowo opowiadanie

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	w kolejności chronologicznej - wyszukuje w tekście neologizmy - wymienia wybrane cechy klasycznej baśni	komizmu w utworze wymienia większość cech klasycznej baśni	- wyjaśnia inwencję autora w tworzeniu neologizmów - wskazuje podobieństwa oraz różnice między baśnią a utworem Stanisława Lema	absurd formułuje przesłanie utworu	s.f. inspirowane tekstem baśni – oryginalne pod względem treści i stylu
„W zabawowej poradni językowej”. Nietypowe rzeczowniki	- identyfikuje jako rzeczowniki wyrazy oznaczające rzeczy, które mają cechę określoną za pomocą liczb, np. <i>setka</i>, <i>ósemka</i> - dostrzega trudności w tworzeniu form rzeczowników odmieniających się według odmiennych reguł	- rozpoznaje rzeczowniki oznaczające cechy i nazywające czynności - zna rzeczowniki odmieniające się tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	- odmienia na dwa sposoby rzeczowniki typu <i>oko</i>, <i>ucho</i> – w zależności od znaczenia - tworzy poprawne formy większości rzeczowników o trudnej odmianie, użytych w ćwiczeniach	- wykorzystuje wiedzę o zmianach w temacie w odmianie niektórych rzeczowników - tworzy poprawne formy rzeczowników o trudnej odmianie, użytych w ćwiczeniach	- funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat osobliwości w odmianie nietypowych rzeczowników - sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny
„Żegluj, żeglarzu!”. Pisownia wyrazów z rz i ż	- wyszukuje wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni rz i ż, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z rz i ż	zapisuje poprawnie większość wyrazów z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz i ż
„Puk, puk, to ja... twoja wyobraźnia...”.	wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia	wymienia czynności kreujące kolejne	używa funkcjonalnie epitetów w opisie	przywołuje konteksty literackie w analizie	tworzy tekst poetycki inspirowany wierszem

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Zbigniew Herbert <i>Pudełko zwane wyobraźnią</i>	czytelnicze - zna pojęcie <i>adresat wiersza</i> - określa nastrój wiersza	elementy obrazu poetyckiego - określa osobę mówiącą oraz adresata wiersza - wykorzystuje pozawerbalne środki wyrazu do oddania nastroju w wierszu	obrazu poetyckiego - opisuje osobę mówiącą i adresata wiersza - objaśnia przenośne znaczenia w wierszu	i interpretacji utworu - określa rolę wyobraźni w odbiorze tekstu poetyckiego - wyjaśnia znaczenie obrazów poetyckich	Zbigniewa Herberta – oryginalny pod względem treści i formy
„Opisuję i oceniam. Dobrze na lepsze zamieniam”. Stopniowanie przymiotników	- rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy - określa liczbę i rodzaj przymiotników - zna stopnie przymiotnika - stopniuje przymiotniki	- wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do określanego rzeczownika - określa przypadki przymiotników - wskazuje przymiotniki, niepodlegające stopniowaniu	- łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe - stosuje przymiotniki we właściwych kontekstach - objaśnia funkcję stopni przymiotnika	- funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem - prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia, odmiany i stopniowania przymiotników oraz zasad ich pisowni
„Chaos i harmonia”. Pisownia wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i>	- wyszukuje wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni <i>h</i> i <i>ch</i>, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>	zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>h</i> i <i>ch</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>h</i> i <i>ch</i>
Rozdział 2. Wartości poszukiwane					
„Odkrywanie prawdy	czyta uważnie przypowieść	odtwarza wydarzenia	określa nadawcę oraz	objaśnia znaczenia	omawia problematykę

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
o talentach”. Ewangelia wg św. Mateusza <i>Przypowieść o talentach</i>	- określa cechy i postawy bohaterów przypowieści - wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	przedstawione w tekście - ocenia zachowanie pana wobec sług - rozumie znaczenia słów i pojęć: <i>drugie dno, prawdy moralne</i>	odbiorcę przypowieści - analizuje problem winy i kary - przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści - określa cechy fabuły przypowieści	słowa <i>talent</i> - objaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego - omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym	tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Ortografia na szklanym ekranie”. Pisownia wyrazów wielką i małą literą	- wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą	zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą
„Humorystyczne i bardzo sceptyczne”. Stopniowanie przysłówków	- rozpoznaje przysłówki wśród innych części mowy - rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem - zna stopnie przysłówka - stopniuje przysłówki	- wie, od jakich części mowy tworzone są przysłówki - zestawia przysłówki o przeciwnym znaczeniu - wskazuje przysłówki niepodlegające stopniowaniu	- rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem - objaśnia funkcję stopni przysłówka	- rozpoznaje wyrażenia przymiotkowe w funkcji przysłówków - funkcjonalnie używa różnych stopni przysłówka w swoich wypowiedziach	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i stopniowania przysłówków oraz zasad ich pisowni
„Kto ma uszy do	czyta uważnie przypowieść	odtwarza wydarzenia	określa nadawcę oraz	objaśnia przenośne	omawia problematykę

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
słuchania, niechaj słucha". Ewangelia według św. Mateusza <i>Przypowieść o siewcy</i>	- określa cechy i postawy bohaterów przypowieści - wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	przedstawione w tekście rozumie znaczenie pojęcia <i>przesłanie utworu</i>	odbiorcę przypowieści - określa cechy fabuły przypowieści - odczytuje podstawowe treści ukryte - przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści	znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym	tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych
„Mieć olej... w głowie”. Ewangelia według św. Mateusza <i>Przypowieść o pannach roztropnych i nierozsądnych</i>	- czyta uważnie przypowieść - określa cechy i postawy bohaterów przypowieści - wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	- odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście - zna cechy przypowieści jako gatunku literackiego	- określa nadawcę oraz odbiorcę przypowieści - określa cechy fabuły przypowieści - odczytuje podstawowe treści ukryte - przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści - wskazuje w tekście cechy gatunkowe	- objaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego - omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym - wyjaśnia, na czym polega uniwersalny charakter utworu	- omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych - w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Opowieść z podwójnym dnem”. Ewangelia według św. Łukasza <i>Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie</i>	- czyta uważnie przypowieść - określa cechy i postawy bohaterów przypowieści - wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	- odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście - ocenia zachowanie bohaterów	- określa nadawcę, odbiorcę oraz cechy fabuły przypowieści - ocenia postawy bohaterów - przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści	- objaśnia przenośne znaczenia elementów świata przedstawionego - omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym - objaśnia współczesne znaczenie słowa	- omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych - w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
				<i>samarytanin</i>	
„Błądzić jest rzeczą ludzką”. Ewangelia według św. Łukasza <i>Przypowieść o synu marnotrawnym</i>	- czyta uważnie przypowieść - określa cechy i postawy bohaterów przypowieści - wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	- odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście - ocenia zachowanie syna marnotrawnego, starszego brata i ojca - zapoznaje się z pojęciem <i>symbol</i>	- opisuje i ocenia postawy bohaterów przypowieści - przycza i objaśnia przesłanie przypowieści - określa cechy fabuły przypowieści - rozumie znaczenie pojęcia <i>symbol</i>	- objaśnia symboliczne znaczenia elementów świata przedstawionego - omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym - bierze udział w dyskusji na temat wybaczenia	- omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych - w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania - prowadzi dyskusję
„W muzealnej sali liczbom miejsce dali”. Typy liczebników	- rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy - odróżnia liczebniki główne od porządkowych	- wykorzystuje wiedzę o zależności form liczebnika od form określanego rzeczownika - rozpoznaje liczebniki zbiorowe, ułamkowe i nieokreślone	- wykorzystuje wiedzę na temat zależności form czasownika w roli orzeczenia od niektórych liczebników określających podmiot - stosuje prawidłowe formy liczebników	- używa poprawnych form liczebników w związkach wyrazowych - funkcjonalnie stosuje różne typy liczebników w swoich wypowiedziach	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji różnych typów liczebników
„Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie”. Ignacy Krasicki <i>Przyjaciele</i>	- zapisuje tytuły ilustracji w formie równoważników zdań - dostrzega uosobienia w tekście - umiejętnie korzysta ze słownika języka polskiego w celu objaśnienia	- przycza właściwe fragmenty tekstu - wie, jaką funkcję pełni uosobienie w bajkach - ocenia postępowanie bohaterów - formułuje pouczenie wynikające z utworu	- przekształca wypowiedzi bohaterów na współczesną wersję językową - poprawnie dopasowuje epitety i określenia dotyczące poszczególnych	- proponuje interpretację głosową kwestii wypowiedzianych przez bohaterów tekstu - wskazuje fragment tekstu o charakterze podsumowania	tworzy scenariusz krótkiego filmu inspirowanego bajką Ignacego Krasickiego – oryginalny pod względem treści i stylu

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	wskazanego hasła • zna pojęcie <i>morale</i>		bohaterów • zna pojęcie <i>ironia</i> • uogólnia przesłanie tekstu za pomocą przysłówia	• dostrzega ironiczny charakter epitetu <i>serdeczny</i> • formułuje poprawną i bogatą językowo wypowiedź zawierającą opinię na temat przyjaźni	
„Drogę Królewską przemierzamy i przeszkody omijamy”. Trudne formy liczebników	• odróżnia liczebniki proste od złożonych • dostrzega trudności w zakresie odmiany niektórych liczebników	• wykorzystuje wiedzę o budowie liczebników złożonych do poprawnego ich zapisu	• wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników prostych i złożonych w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych	• poprawnie odmienia liczebniki wielowyzrazowe	• poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form liczebników
„I śmiech niekiedy może być nauką”. Ignacy Krasicki <i>Lew pokorny, Szczur i kot, Wół i mrówki, Żółw i mysz, Malarze, Mądry i głupi</i>	• dostrzega komizm w bajkach • wie, że w bajkach zwierzęta uosabiają cechy ludzkie • zna pojęcie <i>kontrast</i> • rozpoznaje bajkę wśród innych tekstów literackich • omawia morale wybranej bajki	• zna pojęcie <i>komizm</i> • określa cechy charakteru bohaterów zwierzęcych w bajkach • wskazuje w bajkach elementy zestawione na zasadzie kontrastu • wskazuje różnice pomiędzy bajką i baśnią	• objaśnia, na czym polega komizm w wybranych bajkach • objaśnia pojęcie <i>alegoria</i> • używa skonstruowanych epitetów w wypowiedzi na temat bajek • wskazuje cechy bajki na przykładzie wybranych utworów Ignacego Krasickiego	• rozpoznaje różne rodzaje komizmu • wskazuje przykłady alegorii w tekstach bajek • objaśnia funkcję kontrastu w bajkach • wyjaśnia, na czym polega dydaktyczny charakter bajek	• wyraża opinię na temat wartości przedstawionych w bajkach Ignacego Krasickiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Ktoś, kto innych zastępuje, na szacunek zasługuje”. Zaimki i ich znaczenie	• zna pojęcie <i>zaimek</i> • rozpoznaje niektóre <i>zaimki</i> wśród innych części mowy	• wie, że funkcją zaimków jest zastępowanie innych części mowy • stosuje poprawne formy	• rozpoznaje zaimki ze względu na część mowy, którą zastępują	• funkcjonalnie stosuje różne typy zaimków w swoich wypowiedziach	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		zaimków odmiennych			i odmiany różnych grup zaimków oraz zasad ich pisowni
„Tu i ówdzie, siaki, owaki... Enigmatycznie, ale praktycznie”. Trudne formy zaimków	wie, że zaimki osobowe mogą mieć formy krótsze i dłuższe	wykorzystuje wiedzę o sytuacjach, w których należy używać krótszych i dłuższych form zaimków	rozpoznaje zaimki ze względu na funkcję, jaką pełnią	wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych	poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form zaimków różnych typów
„Nosila czapla razy kilka...”. Ignacy Krasicki <i>Czapla ryby i rak, Kruk i lis</i>	- odróżnia w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych - podejmuje próby przekształcenia zdań złożonych na pojedyncze oraz zastępowania słów i wyrażen szczegółowych ogólnymi - przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze notatkę	- sporządza plan najważniejszych zdarzeń - przekształca zdania złożone na pojedyncze oraz zastępuje słowa i wyrażenia szczegółowe ogólnymi - redaguje notatkę, korzystając z rad w podręczniku	- wyciąga wnioski na temat przyczyn i skutków zdarzeń w bajce - uogólnia przesłanie bajki za pomocą trafnie dobrane przysłowia - redaguje poprawną językowo i stylistycznie notatkę	- używa ze zrozumieniem słów <i>manipulacja</i> i <i>hipokryzja</i> w wypowiedzi na temat działań głównej bohaterki - wie, jaka jest funkcja stylistyczna przekształceń składniowych i leksykalnych - redaguje zwięzłą, poprawną językowo i stylistycznie notatkę	redaguje bezbłędną językowo oraz formalnie notatkę – oryginalną pod względem treści i stylu
„Gdy złodzieje rozrabiają, detektywi pracę mają”. Przyimki	- rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy - rozpoznaje przyimki proste i złożone - wie, jak zbudowane jest	- tworzy przyimki złożone - wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika	używa poprawnych wyrażen przyimkowych w celu określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych	- poprawnie zapisuje przyimki złożone - poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przyimków, wyrażen

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	wyrażenie przymkowe	rozpoznaje przymki funkcjonujące tylko w wyrażeniach przymkowych	zależności odróżnia wyrażenia funkcjonujące jak przymek od wyrażen w funkcji przysłówka	funkcjonalnie stosuje wyrażenia przymkowe w swoich wypowiedziach	przymkowych oraz ich funkcji
„Dla zdrowia i urody”. Pisownia przymków i wyrażen przymkowych	- wyszukuje wyrażenia przymkowe i przymki złożone w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni przymków złożonych i wyrażen przymkowych - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przymków złożonych i wyrażen przymkowych i stara się je stosować	stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przymków złożonych i wyrażen przymkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje przymki złożone i wyrażenia przymkowe w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni łącznej i rozdzielnej przymków złożonych i wyrażen przymkowych
„Pomiędzy bajkami i bajkopisarzami”. Spójniki	- zna pojęcie <i>spójnik</i> - rozpoznaje niektóre spójniki wśród innych części mowy	wskazuje spójniki, przed którymi zasadniczo nie stawia się przecinków	objaśnia funkcję spójników w zdaniach pojedynczych i złożonych	funkcjonalnie używa spójników w swoich wypowiedziach	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia spójników oraz ich funkcji w zdaniach pojedynczych i złożonych
„Czasami cuda się zdarzają...”. Adam Mickiewicz <i>Powrót taty</i>	- wskazuje analogie między fragmentami tekstu a ich ilustracją - objaśnia czas zdarzeń	- odtwarza główne wydarzenia utworu - dostrzega różnicę między czasem akcji,	- porządkuje wydarzenia według podanego schematu - zna pojęcie <i>retrospekcja</i>	- charakteryzuje sposób prowadzenia narracji - określa funkcję retrospekcji	opracowuje scenariusz inscenizacji ballady Adama Mickiewicza – oryginalny pod względem

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	przywołanych przez jednego z bohaterów • przedstawia bohaterów • wyodrębnia wypowiedzi bohaterów • rozpoznaje typy zdań wypowiedzianych przez bohaterów ballady	a czasem przywołanych, wcześniejszych zdarzeń • opisuje zachowanie skonstruowanych postaci • zna pojęcie <i>monolog</i>	• objaśnia przemianę bohatera • nazywa uczucia i emocje eksponowane w wypowiedziach postaci	w omawianym utworze • omawia wartości wyeksponowane w tekście • przestrzega zasad interpunkcji w zapisie cytowanych wypowiedzi	treści i stylu
„Emocji bez liku? Słów poszukaj w słowniku”. Wykrzyknik	• zna pojęcie <i>wykrzyknik</i> jako część mowy • rozpoznaje wykrzykniki w tekście	• uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknikami • wie, że wykrzyknik nie wchodzi w związki wyrazowe w zdaniu	• używa wykrzykników w wypowiedziach • rozpoznaje funkcje wykrzykników	• określa funkcje wykrzykników • poprawnie zapisuje wykrzykniki	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wykrzyknikach i ich funkcji do budowania wypowiedzi o charakterze artystycznym
„Z pewnością lub z niedowierzaniem. Czy to się stanie?” Partykuła	• zna pojęcie <i>partykuła</i> • rozpoznaje partykuły w tekście	• uzupełnia wypowiedzi partykułami w określonym celu	• używa partykuł w wypowiedziach • rozpoznaje funkcje partykuł	• określa funkcje partykuł • poprawnie zapisuje partykuły	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o partykułach i ich funkcji do modyfikowania znaczenia wypowiedzi
„Raj utracony”. Juliusz Słowacki <i>W pamiętniku Zofii Bobrowskiej</i>	• czyta uważnie tekst, notatkę biograficzną oraz przypisy • określa uczucia osoby mówiącej • porównuje poetycki obraz ojczyzny z dziełami malarskimi • recytuje tekst wiersza	• wskazuje autora, osobę mówiącą oraz adresatkę wiersza • określa uczucia osoby mówiącej za pomocą wyrazów bliskoznacznych • wskazuje zdrobnienia	• analizuje wiersz, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznaje środki stylistyczne tworzące obrazy poetyckie • objaśnia, czym dla poety była ojczyzna	• interpretuje prośbę skierowaną do adresatki wiersza na poziomie przenośnym • używa ze zrozumieniem słów <i>nostalgia</i>, <i>idealizacja</i> w odniesieniu do	• opracowuje projekt organizacyjny wystawy fotograficznej dotyczącej małej ojczyzny • redaguje bezbłędny językowo wpis do pamiętnika – oryginalny pod względem treści

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		i określa ich funkcję • recytuje tekst wiersza, podkreślając głosem ważne słowa	• artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji • recytuje tekst, podkreślając odpowiednią modulacją nastrój wiersza	wypowiedzi lirycznej • określa funkcję przypisywaną przyrodzie w wierszu • głosowo interpretuje tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści	i stylu
„Ostatnia bitwa generała”. Juliusz Słowacki <i>Sowiński w okopach Woli</i>	• czyta uważnie tekst, przypisy i zapoznaje się z kontekstem historycznym utworu • przedstawia bohatera utworu	• opowiada o wydarzeniach ukazanych w utworze • opisuje bohatera utworu	• określa temat utworu • opisuje postawę bohatera utworu • przedstawia i uzasadnia swoje zdanie • wskazuje użyte w utworze środki językowe	• opisuje miejsce akcji • ocenia postawę bohatera utworu • objaśnia znaczenie legendy literackiej • określa funkcję użytych środków językowych	• wyjaśnia symboliczne znaczenie obrazów poetyckich • porównuje Leonidasa z generałem Sowińskim
„Tęsknota za światem utraconym?” Anna Kamieńska <i>Prośba</i>	• czyta tekst poetycki • zapoznaje się z pojęciem <i>hymnu</i> • rozpoznaje modlitewny charakter utworu	• opisuje obrazy poetyckie w utworze • opisuje nastrój wiersza • wymienia cechy hymnu	• określa osobę mówiącą i opisuje jej uczucia • określa, czy tekst jest hymnem i uzasadnia swoje zdanie • zestawia wartości i antywartości	• wskazuje funkcję apostrofy • wyjaśnia znaczenie metafor • przygotowuje chmurę słów inspirowanych wierszem	• interpretuje tekst poetycki, uwzględniając wnioski z analizy utworu • bierze pod uwagę kontekst biograficzny utworu
„Nie wszystko jest identyczne... Nie wszyscy są tacy sami... Nie bójmy się	• wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>nie</i>	• stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu <i>nie</i> z różnymi częściami	• zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
odmienności!”. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, stara się je stosować • korzysta ze słownika ortograficznego	mowy		zawartych w ćwiczeniach	wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy
„Z dłonią w dłoni, z sercem przy sercu”. Tadeusz Różewicz, <i>Przepaść</i>	- wyszukuje informacje na temat bohaterki wiersza - podaje skojarzenia z wyrazem <i>przepaść</i> - określa znaczenie gestu podania ręki - zna pojęcie <i>sytuacja liryczna</i> - rozpoznaje wiersz biały	- podaje informacje na temat bohaterki wiersza - dopasowuje pojęcia do dwóch przestrzeni literackich w wierszu - analizuje uczucia przeżywane przez bohaterkę wiersza - wskazuje część wiersza ujawniając obecność osoby mówiącej - zna cechy wiersza białego	- wyodrębnia w wierszu obrazy ukazujące świat - objaśnia różnice między przestrzeniami w wierszu - przedstawia uczucia przeżywane przez bohaterkę - objaśnia pojęcie <i>sytuacja liryczna</i> w odniesieniu do wiersza Tadeusza Różewicza - analizuje budowę wiersza	- opisuje obrazy poetyckie z wiersza i nadaje im tytuły - objaśnia znaczenia przenośni poetyckich - przedstawia refleksje na temat problemu poruszanego w utworze - określa wartości istotne dla osoby mówiącej - proponuje interpretację głosową utworu	- formułuje refleksje na temat problemu poruszonego w wierszu w formie swobodnego tekstu – oryginalnego pod względem treści i stylu - objaśnia związki między warstwą formalną i znaczeniową tekstu
Rozdział 3. Małe filozofowanie					
„Co było pierwsze, jajko czy kura?... czyli przygoda z filozofią”. Isaac Bashevis Singer,	- redaguje ogłoszenie na temat bohatera - zapisuje rozmowę na temat usposobienia i zwyczajów	- opowiada o zdarzeniach - wie, że bohaterowie mogą być	- porządkuje relacje na temat bohatera - rozpoznaje cechy bohatera na podstawie	podsumowuje zdarzenia z tekstu za pomocą właściwego przysłówia	redaguje bezbłędne językowo ogłoszenie – oryginalne pod względem treści i stylu

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
<i>Dzień, w którym się zgubiłem</i> (fragmenty)	bohatera wie, czym zajmuje się filozofia	charakteryzowani bezpośrednio lub pośrednio wskazuje w tekście pytania o charakterze filozoficznym	charakterystyki pośredniej formułuje pytania o charakterze filozoficznym	- opisuje bohatera, wprowadzając elementy charakterystyki bezpośredniej i pośredniej - formułuje pytania dotyczące znaczenia i sensu twierdzeń filozoficznych	przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi
„Czy o tym śniło się filozofom?”. Powtórzenie wiadomości o wypowiedzeniach	- tworzy różne typy wypowiedzeń - stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi - odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika	- wie, że wypowiedzenie wykrzyknikowe służy podkreśleniu ekspresji wypowiedzi - rozpoznaje równoważniki zdań - odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego	- wykorzystuje wiedzę o odmianie wyrazów do tworzenia poprawnych wypowiedzeń - wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach	- celowo wykorzystuje różne typy wypowiedzeń dla osiągnięcia zamierzonych efektów - wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzeń w interpretacji tekstów poetyckich	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Bogactwo człowieka mierzy się rzeczami, z których on rezygnuje”. Michel Piquemal, <i>Droгоценna perła</i>	- streszcza historię przedstawioną w tekście - wypowiada swoje zdanie na temat wartości bogactwa	- rozpoznaje i nazywa uczucia bohatera - wskazuje przysłowie oddające sens opowieści - rozpoznaje niektóre cechy przypowieści	- rozpoznaje symboliczne znaczenie perły - uzasadnia swoje zdanie na temat bogactwa odpowiednio dobranymi argumentami	- wskazuje przesłanie utworu - omawia cechy przypowieści w odniesieniu do tekstu o perle	wyraża własny punkt widzenia na temat wartości materialnych i niematerialnych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		w omawianym utworze			
„Kim był i czym się wstawił? Orzeczenie o tym prawi”. Orzeczenia czasownikowe i imienne	- rozpoznaje w zdaniu orzeczenie - wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej - zna pojęcie <i>orzeczenie czasownikowe</i> - zna pojęcie <i>orzeczenie imienne</i>	- rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu - wie, jak zbudowane jest orzeczenie imienne - rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu	- rozpoznaje orzeczenia utworzone przez wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem - nazywa części mowy występujące w funkcji orzecznika	- funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia czasownikowego, imiennego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu - wykorzystuje wiedzę o różnych typach orzeczeń do tworzenia poprawnych językowo oraz stylistycznie tekstów	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów orzeczeń oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„Do «Czasu Snu», do początku początków”. Jan Parandowski <i>Narodziny świata</i> (fragmenty <i>Mitologii</i>)	- czyta tekst i przypisy - opowiada treść mitu	- wymienia imiona pierwszych bóstw - wyodrębnia etapy powstawania świata - opowiada o powstaniu człowieka	- opowiada o powstaniu świata według mitologii - wyjaśnia znaczenia frazeologizmów pochodzących z mitologii	- opisuje walki bogów i określa ich emocje - używa frazeologizmów mitologicznych w zdaniach odnoszących się do współczesności	- wypowiada się w roli Zeusa - interpretuje mit o czterech wiekach ludzkości
„Na początku było słowo...” Stary	- czyta tekst i przypisy - wyszukuje w tekście	nazywa stwarzane kolejno byty	opisuje sposób stwarzania świata przez	wyjaśnia symboliczne znaczenie światła	wyjaśnia symboliczne znaczenie liczby siedem,

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Testament <i>Księga Rodzaju</i> (fragment)	informacje o poszczególnych etapach stwarzania świata	- opisuje świat stworzony przez Boga - porównuje mitologiczny i biblijny opis powstawania świata	Boga - podaje cechy Boga - wymienia przywileje i obowiązki człowieka - wskazuje różnice między mitologicznym i biblijnym stworzeniem świata	i ciemności - objaśnia znaczenie słów: Bóg stworzył człowieka na swój obraz - wskazuje podobieństwa między mitologicznym i biblijnym stworzeniem świata	korzysta ze słownika symboli interpretuje znaczenie fresku Michała Anioła <i>Stworzenie Adama</i> i wskazuje jego związek z tekstem biblijnym
„Szczęście do nas przybywa i podmioty odkrywa”. Rodzaje podmiotów	- rozpoznaje w zdaniu podmiot - zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> - zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i>	- zna pojęcie <i>podmiot logiczny</i> - zna pojęcie <i>podmiot domyślny</i> - wie, że w funkcji podmiotu występują rzeczowniki oraz inne części mowy w funkcji rzeczownikowe	- rozpoznaje sytuacje, w których należy użyć podmiotu logicznego - rozumie funkcję stylistyczną podmiotu domyślnego - rozpoznaje zdania bezpodmiotowe	- rozpoznaje różne typy podmiotów w zdaniach - funkcjonalnie i poprawnie używa różnych typów podmiotów w zdaniach	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„W sprawach najważniejszej wagi”. List oficjalny – rady dla piszących. <i>Dekalog św. Franciszka</i>	- czyta <i>Dekalog św. Franciszka</i> i analizuje jego treść - czyta informacje o św. Franciszku - rozpoznaje oficjalną i nieoficjalną sytuację komunikacyjną - zna budowę i wyznaczniki	- uogólnia treść zapisów kolejnych punktów <i>Dekalogu</i> w formie tytułów - wykorzystuje informacje o postaci świętego Franciszka w analizie dzieła malarskiego	- określa odbiorcę słów św. Franciszka - wymienia współczesne osoby kierujące się w życiu filozofią franciszkańską - objaśnia pojęcia <i>język oficjalny</i> i <i>język nieoficjalny</i>	- określa intencję wypowiedzi sformułowanej w formie dekalogu - analizuje współczesną rzeczywistość przez pryzmat filozofii franciszkańskiej - rozpoznaje	redaguje bezbłędny językowo oraz formalnie list oficjalny – oryginalny pod względem treści i stylu

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	listu oficjalnego • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze list oficjalny	• wie, w jakich sytuacjach komunikacyjnych używać języka oficjalnego • zapisuje poprawnie datę dzienną • redaguje list oficjalny, korzystając z rad w podręczniku	• analizuje budowę regulaminu • redaguje poprawny formalnie, językowo i stylistycznie list oficjalny	sformułowania charakterystyczne dla języka oficjalnego • formułuje zasady dotyczące zapisu informacji w punktach • redaguje zwięzły, poprawny językowo i stylistycznie list oficjalny	
„Życie ze szczyptą fantazji”. Pisownia zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>	• wyszukuje wyrazy z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • korzysta ze słownika ortograficznego	• stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i>	• zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>
„W sali muzeum piękne trofeum”. Przydawki	• rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone przymiotnikami • zna funkcję składniową przydawki	• buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami • wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka	• rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy • rozumie zależność szyku przydawki i jej znaczenia	• celowo i funkcjonalnie wykorzystuje przydawki w swoich wypowiedziach • funkcjonalnie używa różnorodnych przydawek w opisie dzieła sztuki	• twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„O prawdzie kilka słów prawdy”. Jan Twardowski, <i>Prawda</i>	- wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia czytelnicze - wskazuje powtarzające się fragmenty wiersza - wie, że prawda jest uniwersalną wartością	- wyodrębnia różne prawdy przywołane w wierszu - określa funkcję powtarzających się słów w wierszu - używa frazeologizmów ze słowem <i>prawda</i>	- wskazuje środki stylistyczne użyte do opisu prawdy - objaśnia metaforyczne porównanie - zna pojęcie <i>anafora</i> - rozważa znaczenie wartości prawdy w stosunkach międzyludzkich	- opisuje różne typy prawdy z wiersza za pomocą bliskoznacznych określeń - wskazuje sytuacje życiowe, które można skomentować słowami z wiersza - objaśnia funkcję anafory w odniesieniu do omawianego tekstu - używa ze zrozumieniem słowa <i>dogmat</i>	- przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi - redaguje bezbłędne językowo opowiadanie – oryginalne pod względem treści i stylu
„Z kim walczyli? Przeciw komu? Przyjrzyj się im po kryjomu”. Dopełnienia	- rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone rzeczownikami - zna funkcję składniową dopełnienia	- buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami - wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone dopełnienia	- rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone różnymi częściami mowy - rozumie zależność między stroną czynną i bierną czasownika a funkcją dopełnienia	- rozpoznaje dopełnienia wyrażone czasownikiem w bezokoliczniku - określa formę dopełnienia w zdaniach twierdzących i przeczących - celowo i funkcjonalnie wykorzystuje dopełnienia w swoich	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
				wypowiedziach	
„Różne miejsca odwiedzamy i atrakcje przedstawiamy”. Rodzaje okoliczników	- rozpoznaje w zdaniu okoliczniki czasu, miejsca i sposobu - zna funkcję składniową okoliczników	- buduje poprawne związki wyrazowe z okolicznikami - wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki	- rozpoznaje w zdaniu okoliczniki celu i przyczyny - nazywa części mowy, którymi wyrażone są okoliczniki	funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w swoich wypowiedziach	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„Teatromania receptą na zdania”. Analiza zdania pojedynczego	- rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniach (<i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i>) - przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami	- wskazuje w związkach wyrazowych wyrazy określone i określające - wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające	- analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy - używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, okolicznik, dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania	- objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne - używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej	- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu - przedstawia oryginalne wskazówki ułatwiające innym uczniom analizę budowy zdania pojedynczego
„Na ekranie – zdanie”. Zdania podrzędnie złożone	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędnie złożone</i> - ze zdań pojedynczych tworzy zdania podrzędnie złożone	- objaśnia pojęcie <i>zdania podrzędnie złożone</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne	stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach podrzędnie złożonych	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone odpowiednio do przyjętego celu - funkcjonalnie tworzy zdania podrzędnie złożone w swoich	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
				wypowiedziach	
„Melomani są wzywani”. Zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	- rozpoznaje zdania współrzędnie złożone - zna najczęściej używane spójniki w zdaniach współrzędnie złożonych - rozpoznaje zdania podrzędnie złożone	- zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe - odróżnia treści przekazywane przez zdania współrzędnie złożone różnego typu - objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym	- przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współrzędnie złożonych, używając wykresów - przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach podrzędnie złożonych, używając wykresów - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań złożonych różnego typu	- poprawnie przekształca zdania złożone na zdania pojedyncze odpowiednio do przyjętego celu - funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie i podrzędnie złożone różnego typu - zapisuje zdania złożone zgodnie z zasadami interpunkcji	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Osobę, którą lubił, poślubił...” Zdanie podrzędne przydawkowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym	- objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne przydawkowe	- tworzy zdania podrzędne przydawkowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym przydawkowym	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym przydawkowym - funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne przydawkowe w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym przydawkowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Co o tym sądzisz? Jakie masz zdanie? Zróbmy	zna pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i>	objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne</i>	tworzy zdania podrzędne	poprawnie przekształca zdania	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
wstępne rozpoznanie". Zdania dopełnieniowe	zapisuje zdanie złożone z podrzędnym dopełnieniowym	<i>dopełnieniowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne dopełnieniowe	dopełnieniowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym dopełnieniowym	pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym dopełnieniowym funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne dopełnieniowe w swoich wypowiedziach	zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym dopełnieniowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„W odległym świecie wiedzę znajdziecie”. Zdania podrzędne okolicznikowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> - zna rodzaje zdań okolicznikowych - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym	rozpoznaje rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych - objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne okolicznikowe	nazywa rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych - tworzy zdania podrzędne okolicznikowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym okolicznikowym	poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym okolicznikowym funkcjonalnie tworzy różne rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym okolicznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Przysłowie ci podpowie”. Zdanie podrzędne podmiotowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne podmiotowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym	objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne podmiotowe</i> na przykładach wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne podmiotowe	tworzy zdania podrzędne podmiotowe stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym	poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym podmiotowym funkcjonalnie tworzy	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym podmiotowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
			podmiotowym	zдания podrzędne podmiotowe w swoich wypowiedziach	
„Jest taki, że aż dech zapiera...”, Zdanie podrzędne orzecznikowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym	- objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne orzecznikowe	- tworzy zdania podrzędne orzecznikowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym orzecznikowym	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym orzecznikowym - funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne orzecznikowe w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym orzecznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„I łąciate, i kudłate, pręgowane i skrzydlate...”. Zasady użycia znaków interpunkcyjnych	- stosuje funkcjonalnie kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzi - zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym oraz złożonym i stara się je stosować - dostrzega trudności w zakresie użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	- stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym - stara się stosować zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	- poprawnie stawia przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych - stosuje zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	poprawnie używa dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	- twórczo wykorzystuje w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzi - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat różnych funkcji nawiasu, dwukropka i cudzysłowu

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	korzysta ze słownika ortograficznego				twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat użycia przecinków w zdaniach pojedynczych i złożonych
Rozdział 4. Piękno uchwycone					
„Pomiędzy nocą a dniem, pomiędzy jawą a snem”. Jerzy Harasymowicz <i>W marcu nad ranem</i>	- przytacza epitety z wiersza - wyszukuje porównania dotyczące zwierząt - zna pojęcie <i>obraz poetycki</i>	- wymienia elementy krajobrazu z wiersza - wskazuje przenośnie mające charakter ożywienia - określa cechy obrazu poetyckiego	- nadaje tytuły kolejnym zwrotkom wiersza - objaśnia znaczenie przenośni - rozumie wpływ środków językowych na charakter obrazu poetyckiego	- wybiera epitety najpełniej oddające istotę opisywanych obiektów - podpisuje ilustracje trafnie dobranymi metaforami - objaśnia pojęcie <i>obraz poetycki</i> w odniesieniu do omawianego tekstu	- analizuje tekst na poziomie metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza
„Wkroczyć w językowy świat ze słownikiem za pan brat”. Słownik poprawnej polszczyzny	- samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych - zna funkcję słownika poprawnej polszczyzny	- korzysta ze słownika wyrazów obcych - zna budowę słownika poprawnej polszczyzny - wyszukuje hasła w słowniku poprawnej polszczyzny	- korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny - wykorzystuje treści słownikowe do wykonania ćwiczeń	korzysta z różnych typów słowników – odpowiednio do potrzeb	sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny, korzystając swobodnie ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Oryginalne obrazy malarza oryginała”. Bożena Fabiani <i>Moje gawędy o sztuce</i> (fragmenty)	- zaznacza na osi czasu okres życia artysty - nazywa swoje reakcje odbiorcze dotyczące dzieł malarskich - rozpoznaje w tekście zgrubienia - wyszukuje w tekście informacje pozwalające naszkicować postać	- przytacza z tekstu fakty dotyczące życia i twórczości malarza - przedstawia swoją opinię na temat prezentowanych dzieł malarskich - wie, jaka jest funkcja zgrubień - funkcjonalnie przekształca tekst	- określa stanowisko autorki wobec dzieł malarza - wyraża swoje zdanie na temat opinii o dziełach malarza zaprezentowanej w tekście - omawia pojęcie <i>zgrubienie</i>, odwołując się do przykładów z tekstu - dostrzega elementy karykaturalne w dziele malarskim	- wskazuje w tekście wyrazy oceniające - używa ze zrozumieniem wyrazów <i>subiektywny, obiektywny, pejoratywny</i> - przytacza z tekstu słowa wyrażające negatywne emocje	- wyraża opinię na temat dzieła sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska - objaśnia na podstawie informacji w przypisach funkcje karykatury i groteski - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słownej
„Do ćwiczenia języka dobra jest fonetyka”. Powtórzenie wiadomości o głoskach i literach	- dzieli wyrazy na głoski i litery - wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce - odróżnia spółgłoski od samogłosek	- rozpoznaje wyrazy dźwiękonaśladowcze - podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek - rozpoznaje spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz twarde i miękkie	- prawidłowo oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w wyrazach użytych w ćwiczeniach - poprawnie zapisuje wyrazy z podanymi grupami samogłosek i spółgłosek	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat liter i głosek w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych - wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głosek dźwięcznych	swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek i liter w różnych sytuacjach problemowych
„Czarodzieje pędzla	ogląda uważnie	wskazuje i nazywa	wyszukuje elementy	porównuje elementy	redaguje bezbłędny

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
i pióra". Rady dla opisujących obraz. Paul Cézanne <i>Martwa natura z jabłkami i pomarańczami</i>	reprodukcje obrazów zamieszczone w podręczniku - wie, co przedstawia martwa natura - podaje podstawowe informacje na temat obrazu - przy niewielkim wsparciu nauczyciela redaguje opis obrazu	najbardziej widoczne elementy obrazów - wyraża opinię na temat dzieła malarskiego - redaguje opis obrazu, korzystając z rad w podręczniku	kompozycji nawiązujące do kształtu wybranych brył geometrycznych - używa ze zrozumieniem sformułowań dotyczących techniki malarskiej - redaguje opis obrazu, stosując różnorodne środki językowe	obrazu ukazane w technice malarskiej i fotograficznej - formułuje wypowiedź w funkcji perswazyjnej, zachęcającą do zakupu dzieła - redaguje rozbudowany, poprawny kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis obrazu	językowo opis krajobrazu – oryginalny pod względem treści i stylu swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych zróżnicowanym słownictwem o funkcji oceniającej
„Słowem malowane”. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska <i>Olejne jabłka</i>	- wskazuje w wierszu epitety oddziałujące na zmysł wzroku - określa sytuację liryczną w wierszu - redaguje zaproszenie na wernisaż	- wyszukuje w utworze wyrazy związane tematycznie z malarstwem - określa emocje osoby mówiącej	- określa funkcję uosobień użytych w wierszu - przyporządkowuje różne środki wyrazu do właściwych dziedzin sztuki	- odczytuje znaczenie przenośnych określeń - porównuje dzieło poetyckie z malarskim, wskazuje podobieństwa i różnice	- analizuje tekst na poziomie metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza - przedstawia w oryginalny sposób różnice między różnymi tekstami kultury

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
„Miauczy, świszczy i zgrzyta? Na wesoło o tym, co w domu słychać”. Oznaczanie głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	- wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, dźwięcznymi i bezdźwięcznymi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	poprawnie oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie oznacza wszystkie głoski miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych
„Dźwięki, brzdęki, komfort maleńki”. Głoski ustne i nosowe	- zna pojęcia <i>głoski ustne</i> i <i>głoski nosowe</i> - podaje przykłady głosek ustnych i nosowych	odróżnia głoski ustne od nosowych	poprawnie zapisuje większość wyrazów zawierających głoski ustne i nosowe	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat głosek ustnych i nosowych w swoich wypowiedziach	swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek ustnych i nosowych w różnych sytuacjach problemowych
„Sensacje i komplikacje”. Pisownia połączeń wyrazowych <i>en, em, on, om</i>	- wyszukuje wyrazy z połączeniami literowymi <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>	zna zasady dotyczące pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>, stara się je stosować	stosuje zasady pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje połączenia literowe <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	korzysta ze słownika ortograficznego				om
„Impresja na temat wdzięku”. Tadeusz Kubiak <i>W stroju z mgły</i>	- omawia wrażenia czytelnicze po lekturze wiersza - wskazuje w wierszu nawiązanie do innego utworu poetyckiego - ogląda uważnie reprodukcje obrazów Edwarda Degasa - wie, jakie utwory zalicza się do liryki	- opisuje sytuację przedstawioną w wierszu - wskazuje obraz, do którego mogą nawiązywać słowa wiersza i uzasadnia swój wybór - wie, na czym polega przerzutnia - opisuje nastrój utworu	- wskazuje środki poetyckie użyte w opisie tancerki - opisuje obraz z punktu widzenia młodego odbiorcy - wyszukuje przerzutnie w tekście - omawia rymy w wierszu, objaśnia, na czym polega ich oryginalność	- objaśnia znaczenie metafory - opisuje obraz z punktu widzenia przewodnika muzealnego - przedstawia skojarzenia wywołane środkami poetyckimi - określa wpływ przerzutni na rytm utworu	- analizuje tekst na poziomie metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza - wypowiada się na temat tekstu, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych
„Żyją jak pies z kotem czy gruchają jak gołąbki”. Pisownia zakończeniami -ę, -em, -q, -om	- wyszukuje wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -q, -om	zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń -ę, -em, -q, -om
„Mazur z przytupem miał wzięcie, kilka słów o akcencie”. Akcent	- dzieli wyraz na sylaby - prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym	- wie, czym jest akcent wyrazowy - określa funkcję	- prawidłowo akcentuje większość wyrazów - stosuje w wypowiedzi	- prawidłowo akcentuje wyrazy - funkcjonalnie używa	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat akcentu wyrazowego

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
wyrazowy i zdaniowy	akcentem	akcentu zdaniowego	właściwą intonację zdaniową	akcentu zdaniowego do wyeksponowania znaczeń wypowiedzi	i zdaniowego w swoich wypowiedziach ustnych
„Lubię popatrzeć sobie na czas, co gdzieś już pobiegł...” . Joanna Pollakówna <i>Stare fotografie</i>	- wskazuje zdjęcie stanowiące najlepszą ilustrację tekstu - wymyśla i zapisuje dialog, który mogły prowadzić bohaterki wiersza - zna funkcję pytania retorycznego	- opisuje okoliczności wypowiedzi osoby mówiącej - określa nastrój bohaterki wiersza - ustala, czego dotyczą pytania postawione w utworze	- przycacza przenośnie obrazujące upływ czasu - wyraża opinię na temat fotografii jako dzieła sztuki - odpowiada na pytania z tekstu - ocenia elementy istotne podczas fotografowania artystycznego	- przedstawia refleksje związane z wierszem - dostrzega artystyczną kreację w fotografii - dostrzega retoryczny charakter pytań z tekstu	- analizuje tekst na poziomie metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza - wyraża opinię na temat fotografii jako dziedziny sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Jajko z bajkową niespodzianką”. Andrew Fusek Peters, <i>Agenci na deskorolkach. Nie byle co!</i> (fragment)	- ogląda zdjęcie Jajka Konwaliowego i czyta informacje na temat jego twórcy - wyszukuje w tekście wszystkie rzeczowniki nazywające klejnot - relacjonuje zdarzenia dotyczące kradzieży klejnotu	- opisuje Jajko Konwaliowe przedstawione na ilustracji - rozumie, że słowa mogą wyrażać emocjonalny stosunek mówiącego do opisywanych rzeczy, czynności itp.	- wykorzystuje w opisie przedmiotu informacje z tekstu - określa, które rzeczowniki z tekstu mają pozytywne, a które negatywne znaczenie - wskazuje informacje pochodzące spoza	- uzasadnia, dlaczego jajko Fabergé uznaje się za dzieło sztuki - rozpoznaje nacechowanie dodatnie i ujemne wyrazów, wskazuje znaczenia neutralne - określa motywy działania wybranych	- redaguje bezbłędny językowo opis przedmiotu – oryginalny pod względem treści i stylu - twórczo i funkcjonalnie stosuje słownictwo nacechowane emocjonalnie

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	zna cechy powieści sensacyjnej i kryminalnej	- rozpoznaje bohaterów tekstu na podstawie wyrażeń omownych - objaśnia, w jaki sposób oszukano przestępcę	zamieszczonego fragmentu tekstu wyraża opinię na temat skuteczności działania bohaterów	bohaterów dostrzega i omawia elementy humorystyczne w tekście	
„Rozbite sejfy, skradzione dzieła”. Pisownia przedrostków	- wyszukuje wyrazy zawierające przedrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni przedrostków - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące pisowni przedrostków i stara się je stosować	stosuje zasady pisowni przedrostków w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje przedrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni przedrostków
„Muzyka słowami zagrana”. Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> – <i>Księga IV</i> (fragmenty)	- czyta tekst i przypisy - wymienia bohaterów - wskazuje słowa pełniące funkcję refrenu - zapoznaje się z pojęciami: <i>instrumentacja głoskowa</i>, <i>wyliczenie</i>	- relacjonuje treść fragmentu - przedstawia Wojskiego - wymienia wyrazy dźwiękonaśladowcze - opisuje instrument Wojskiego	- wyszukuje w tekście potrzebne informacje - charakteryzuje Wojskiego - wskazuje instrumentację głoskową i wyliczenie - wymienia środki językowe służące do opisu gry na rogu	- opisuje sytuację ukazaną we fragmencie - ocenia umiejętności Wojskiego - określa funkcje środków stylistycznych użytych we fragmencie epopei	- wzorcowo prezentuje tekst głosowo, uwzględniając przerzutnie - interpretuje tekst, wykorzystując wnioski z analizy utworu
Rozdział 5. Czas relaksu					
„Pod piracką banderą”. Robert Louis	rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach	nadaje tytuły wydzielonym częściom	sporządza na podstawie tekstu mapę Wyspy	podaje różne znaczenia słowa <i>skarb</i>	swobodnie i funkcjonalnie posługuje

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
Stevenson, <i>Wyspa skarbów</i> (fragmenty)	dotyczących treści tekstu - opisuje Wyspę Skarbów - redaguje krótki list w imieniu kapitana statku - wie, co jest tematem powieści przygodowej - określa typ narratora występującego we fragmencie powieści	tekstu - wyjaśnia, jakie wrażenie wywarła Wyspa Skarbów na bohaterach tekstu - wzbogaca treść listu o relację z wydarzeń rozgrywających się u brzegów wyspy - identyfikuje utwór jako powieść przygodową	Skarbów - wymyśla ofertę atrakcji turystycznych Wyspy Skarbów - prezentuje bohatera w formie zapisów na karcie postaci gry komputerowej - wie, czym charakteryzują się utwory zaliczane do epiki	- określa oczekiwania bohaterów związane z wizytą na wyspie - opisuje emocje i uczucia jednego z bohaterów - ocenia akcję utworu i uzasadnia swoje zdanie	się związkami frazeologicznymi w opisie emocji bohatera utworu - wykonuje oryginalny pod względem treści plakat odnoszący się do problemu piractwa internetowego - opracowuje prezentację na temat motywu poszukiwania skarbów, cechującą się oryginalnością formy i bogactwem treści
„Wielkie bitwy, zwycięscy dowódcy”. Pisownia przyrostków	- wyszukuje wyrazy zawierające przyrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni przyrostków - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące pisowni przyrostków i stara się je stosować	stosuje zasady pisowni przyrostków w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje przyrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni przyrostków
„Ciemna i jasna strona Mocy”. George Lucas, <i>Gwiezdne wojny: część IV – Nowa nadzieja</i> (fragmenty)	- czyta fragment powieści, przypisy oraz informacje na temat serii filmów <i>Gwiezdne wojny</i> - prezentuje główną	- zna cechy filmu kultowego - rozpoznaje i nazywa cechy charakteru bohaterki tekstu	- odtwarza losy Republiki w formie tytułów rozdziałów kroniki - opisuje bohatera reprezentującego siły zła	- objaśnia pojęcie <i>film kultowy</i> w odniesieniu do <i>Gwiezdných wojen</i> - opracowuje tekst	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę o sztuce filmowej w wypowiedziach na temat problematyki

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
	bohaterkę i opowiada o okolicznościach jej pojmania - wyjaśnia, kim byli rycerze Jedi - wymienia elementy świata przedstawionego pozwalające zaliczyć utwór do gatunku s.f.	- dostrzega kontrastowe zestawienie postaci w utworze - wie, co obejmuje scena filmowa	- redaguje notatki prasowe na temat katastrofy statku powietrznego - obmyśla ujęcia do sceny bitwy kosmicznej	informacyjny spełniający funkcję napisów wstępnych do filmu - określa znaczenie i rolę Czarnego Lorda w przebiegu akcji - wskazuje plan filmowy adekwatny do ukazania fragmentu bitwy	tekstu i jego bohaterów
„Wśród wyrazów gości nie tylko wartości”. Wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne	rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne	dopasowuje do podanych wyrazów oraz związków wyrazowych synonimy i antonimy	używa wyrazów i określi synonimicznych w różnych sytuacjach komunikacyjnych	funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach synonimy i antonimy	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat podobieństw i różnic znaczeniowych wyrazów
„Na srebrnych ekranach”. Marcin Kalita, <i>Aktorzy leczą ludzkie dusze</i> (fragmenty)	- wykorzystuje notatkę ze strony internetowej do uzyskania informacji o serialu - rozpoznaje komizm w wypowiedziach serialowych bohaterów - czyta wywiad z aktorką telewizyjną - wie, czym jest talk-show	- wie, jakie filmy zaliczane są do kina familijnego - wie, na czym polega i z czego wynika komizm słowny w wypowiedziach postaci filmowych - określa tematykę wywiadu - prezentuje opinię	- określa tematykę serialu - objaśnia elementy komizmu słownego w wypowiedziach postaci - dostrzega zróżnicowanie pytań występujących w wywiadzie - wyraża własną opinię na temat aktorstwa	- objaśnia pojęcie <i>kino familijne</i> w odniesieniu do serialu <i>Rodzina zastępcza</i> - odtwarza humorystyczne wypowiedzi dialogowe postaci w szerszym kontekście	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat przekazów audiowizualnych w wypowiedziach na temat problematyki tekstu

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		bohaterki wywiadu na temat aktorstwa		sytuacyjnym - określa cel dziennikarza przeprowadzającego wywiad - formułuje własne pytania do wywiadu z aktorką	
„Zrobić minę na widok miny”. Wyrazy wieloznaczne	rozpoznaje wyrazy wieloznaczne	podaje różne znaczenia wyrazów wieloznacznych	używa wyrazów wieloznacznych	funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy wieloznaczne	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat wyrazów wieloznacznych
„W oparach absurdu i wyobraźni”. Konstanty Ildelfons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i> (fragmenty)	- przedstawia swoje reakcje odbiorcze związane z lekturą sztuki - podaje imiona postaci - podaje skojarzenia i związki wyrazowe ze słowem <i>osioł</i> - wie, czym jest kabaret	- wskazuje główne wydarzenie w prezentowanej scenie - wskazuje elementy świadczące o funkcji scenicznej tekstu - rozpoznaje cechy przypisane postaci osła w utworze K.I. Gałczyńskiego - zna podstawowe informacje na temat <i>Teatrzyku „Zielona</i>	- analizuje fragment wypowiedzi bohatera pod kątem poprawności językowej - przedstawia reakcje bohaterów sztuki - wyciąga wnioski na temat ukształtowania postaci osła w utworze K.I. Gałczyńskiego - wskazuje elementy humorystyczne w sztuce	- analizuje znaczenie imion bohaterów sztuki - objaśnia absurdalność wybranej sceny - wskazuje element satyryczny w sztuce - wyjaśnia wpływ środków językowych na przesłanie utworu	- opracowuje scenariusz inscenizacji sztuki <i>Teatrzyku „Zielona Gęś”</i> – oryginalny pod względem treści i stylu - objaśnia na podstawie informacji w <i>Słowniczku</i> funkcje satyry w utworze K.I. Gałczyńskiego

	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	ponadprogramowe (ocena: celujący)
	UCZEŃ				
		<i>Gęś</i>			
„W słowach emocji szuka – trudna to sztuka”. Wyrazy nacechowane emocjonalnie	- rozpoznaje wyrazy wartościujące pozytywnie i negatywnie - zna pojęcia <i>zgrubienie</i> i <i>zdrobnienie</i>	- rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia w tekście - tworzy zdrobnienia i zgrubienia	- zna funkcję zdrobnień, zgrubień oraz innych słów wartościujących emocjonalnie - podaje wyrazy bliskoznaczne nacechowane emocjonalnie	używa zdrobnień, zgrubień oraz wyrazów nacechowanych emocjonalnie odpowiednio do przyjętego celu wypowiedzi	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słowne
„Kim będziesz i co zrobisz, kiedy kości się potoczą?”. Rady dla dyskutujących. Kazimierz Szymborski, <i>Czworo i kości</i> (fragmenty)	- wskazuje bohaterów realistycznych - rozpoznaje świat realistyczny i fantastyczny w powieści - opowiada o wydarzeniach - czyta rady dla dyskutujących - bierze udział w dyskusji	- określa charakter i rolę wszystkich postaci w powieści - objaśnia sposób zmiany charakteru świata przedstawionego - rozpoznaje gatunek literacki, do którego nawiązuje fabuła przedstawionej gry - rozpoznaje zwroty charakterystyczne dla różnych elementów dyskusji - formułuje poprawnie zbudowane argumenty w dyskusji	- charakteryzuje bohaterkę w formie karty postaci w grze - wykorzystuje informacje o RPG w analizie świata przedstawionego utworu - wskazuje elementy fabuły nawiązujące do literatury fantastyki - wyraża opinię na temat RPG - formułuje właściwe kontrargumenty	- sporządza notatkę encyklopedyczną na temat jednej z postaci - odróżnia wydarzenia zaplanowane w grze od spontanicznych - określa rolę bohaterów w rozwoju akcji - posługuje się ze zrozumieniem słowem <i>dezaprobata</i> - przestrzega wszystkich zasad kultury dyskusji	- przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi - wyraża opinię na temat wartości gier komputerowych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska